

O co aktuálně usiluje vedení ČAK?

Často se setkávám s otázkou, co vlastně Česká advokátní komora dělá a k čemu ji vůbec máme. Jsem přesvědčen, že ČAK, respektive představenstvo, o své činnosti informuje advokátní veřejnost prostřednictvím advokátních médií, Bulletinu advokacie, Advokátního deníku, Newsletteru ČAK, Flash news a sociálních sítí dostatečně, ale k některým kolegům tyto zprávy stejně nedorazí. Dovolují si tedy využít příležitosti publikovat krátký článek v médiu sice právním, avšak nikoliv komorovém. Komorových agend je celá řada, ale pokud bych měl vybrat tři hlavní témata, pak jsou to novela zákona o advokacii, advokátní tarif a problematika advokátních úschov.

Novela zákona o advokacii

Aktuální novelu zákona o advokacii připravila Česká advokátní komora ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti, byla již schválena vládou České republiky a předložena do Poslanecké sněmovny, kde úspěšně prošla prvním čtením a je projednávána ústavněprávním výborem Sněmovny.

Tuto novelu zákona o advokacii iniciovalo představenstvo ČAK tak, aby reagovala na aktuální potřeby advokacie.

Novela stojí na třech základních bodech a současně obsahuje celou řadu technických úprav.

Za prvé jde o zákonné zakotvení principu důvěrnosti vztahu mezi klientem a advokátem, tak, aby bylo jednoznačné, že advokátní povinnost mlčenlivosti je skutečně nástrojem k ochraně důvěrnosti vztahu mezi advokátem a klientem. Důvěrností by do budoucna neměly být chráněny pouze informace, které se advokát dozví při poskytování právních služeb, ale veškerá komunikace mezi klientem a advokátem, respektive veškeré informace, a to bez ohledu na to, kde se takové informace nacházejí, zda u advokáta, či u klienta.

Dalším bodem zmíněné novely je změna úpravy organizace sněmu ČAK, tak, aby se v souladu s moderními trendy mohly volby a rozhodování advokátů a advokátek na sněmu konat hybridní formou, to jest jak za osobní účasti advokátů, tak online.

Posledním z hlavních bodů novely je umožnění výkonu koncipientské praxe na zkrácený pracovní úvazek pro advokátní koncipienty a koncipientky, kterým ve výkonu koncipientské praxe na hlavní pracovní úvazek brání některé legitimní překážky, jako je typicky péče o dítě nebo akademická činnost.

Novelizace advokátního tarifu

Představenstvo ČAK neúnavně pokračuje v nekonečném koloběhu jednání o novelizaci advokátního tarifu, tedy vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. [177/1996](#) Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb.

Advokátní tarif je podkladem pro stanovení mimosmluvní odměny advokáta, pokud se advokát a klient nedohodnou jinak, dále je podkladem pro náhradu nákladů právního zastoupení v soudním řízení, a konečně, avšak v neposlední řadě, je také základem pro stanovení odměny advokátů, ustanovených k poskytování bezplatné právní pomoci (ex offa).

Součástí jednání o valorizaci advokátního tarifu je také vysoce aktuální problematika krácení odměny advokátům, a to zejména zmocněncům poškozených v trestním řízení.

Představenstvo ČAK předložilo komplexní návrh novely advokátního tarifu již na počátku svého funkčního období v roce 2022. Po složitých jednáních s Ministerstvem spravedlnosti bylo upuštěno od původního ambiciózního záměru komplexní rekodifikace advokátního tarifu, která si kladla za cíl jeho rozsáhlou novelizaci, tak, aby tarif odpovídal realitě poskytování právních služeb ve 21. století. V této souvislosti je třeba připomenout, že advokátní tarif je stanoven vyhláškou z roku 1996, která svou strukturou již dnes neodpovídá realitě poskytovaných právních služeb.

Nicméně celkem brzy se ukázalo, že pokud chce ČAK docílit alespoň inflační valorizace advokátního tarifu, který byl naposledy valorizován v roce 2006, tedy před 18 lety, bude třeba přistoupit k minimalistické verzi novelizace, tak, aby byla naděje na její prosazení u stávající vládní koalice.

Novela advokátního tarifu se tedy zaměřila především na valorizaci odměny tam, kde tarifní odměna nevychází z hodnoty věci, což se týká zejména odměny v trestním řízení. Vycházíme z filozofie, že tam, kde tarifní odměna vychází z hodnoty věci, např. v civilních sporech, dochází k jakési automatické valorizaci tarifu v důsledku růstu hodnoty věci v rámci inflace. Zároveň se snažíme o posílení principu, že tarifní odměna má vycházet z hodnoty věci všude tam, kde je to možné, např. ve sporech o existenci práva, správních sporech apod. V neposlední řadě se novela snaží odstranit některé výkladové nejasnosti, které mohou vést k nespravedlivému krácení odměny advokátů.

První verzi novely příslušné vyhlášky předložilo Ministerstvo spravedlnosti do připomínkového řízení v létě roku 2023. Bohužel, ta narazila na celou řadu zásadních připomínek jak ze strany některých soudů, tak ze strany Ministerstva financí. V této souvislosti je třeba připomenout, že potřeba novelizace advokátního tarifu přišla v době mimořádné inflace na straně jedné a v době vážné krize financování státního rozpočtu na straně druhé. Nacházíme se v situaci, kdy ministrem spravedlnosti je advokát, který situaci v advokacii sám dobře rozumí a snaží se advokacii vyjít vstříc, ale zároveň narážíme na velmi obtížnou situaci státního rozpočtu. Nicméně inflační čísla, několikanásobné růsty jiných rozpočtových kapitol v justici a další ekonomické argumenty jsou na naší straně. Proto jsme pokračovali v jednání s ministerstvem, zástupci justice i ministerstvem financí, kde byly vypořádány připomínky a předpokládáme, že novela advokátního tarifu půjde v příštích dnech či týdnech do nového připomínkového řízení.

Advokátní úschovy

V současné době advokací otřásá a její pověst ohrožuje kauza nebývalých rozměrů, která se týká zpronevěry advokátních úschov, jež vedla k poškození desítek klientů v řádech mnoha desítek milionů korun, kdy klienti přišli o svoje celoživotní úspory či majetky.

Situace je velmi závažná a zásadním způsobem ohrožuje důvěru veřejnosti v bezpečnost advokátních úschov. Představenstvo ČAK bezprostředně po zjištění podrobností o této kauze přijalo řadu opatření vedoucích ke zvýšení bezpečnosti a transparentnosti advokátních úschov, a to zejména s využitím možností, které nabízejí elektronické bankovníctví, tak, aby klienti měli možnost sledovat tok finančních prostředků v advokátní úschově. Iniciovalo revizi postupů při kontrolách prováděných Kontrolní radou ČAK a současně spolupracuje s FAÚ na zlepšení vzájemné koordinace při odhalování podezřelých pohybů na úschovních účtech. Souběžně je připravována kampaň pro veřejnost, jejímž cílem je upozornit na veškerá práva klientů, včetně zdůraznění potřeby využívat právních služeb vlastního advokáta a nespoléhat na právní služby poskytované prostřednictvím realitní kanceláře.

Bohužel, aktuální kauza zpronevěry prostředků z advokátní úschovy bývalé advokátky dosáhla takových rozměrů, že není bez reakce ani ze strany Ministerstva spravedlnosti, resp. zákonodárce,

kdy existuje velký tlak na zpřísnění zákonné úpravy advokátních úschov, a to nad rámec již dnes přísných pravidel stanovených stavovskými předpisy.

Česká advokátní komora si uvědomuje závažnost situace a na legislativních úpravách aktivně spolupracuje a bude se zasazovat o to, aby důvěra veřejnosti v bezpečnost advokátních úschov byla obnovena a aby zároveň služby poskytované advokáty nebyly zatíženy nepřiměřenou administrativou a náklady.

Ve stávající situaci se jeví jako nevyhnutelné zřízení fondu, jehož účelem by bylo zmírnění škod způsobených advokáty klientům při advokátních úschovách. Při financování takového fondu uvažujeme o zavedení povinného příspěvku do fondu z každé advokátní úschovy, a to tak, aby advokáti mohli tyto náklady účtovat klientům. Zřízení takového fondu je v kompetenci sněmu ČAK, takže pracujeme na tom, abychom takový návrh na sněm připravili. Věřím, že advokáti takové řešení podpoří, neboť obnovení důvěry v bezpečnost advokátních úschov je v zájmu advokacie jako celku.

Mgr. Robert Němec, LL.M.,
partner, PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář,
předseda České advokátní komory

Text byl uveřejněn v EPRAVO.CZ Magazine 1/2024

Další články:

- [Proč musí obhájce u soudu mlčet?](#)
- [Advokátní úschovy a kolektivní vina](#)
- [Buřty, pivo a nenávisť](#)
- [Kolegialita jako klíč k úspěchu](#)
- [O co aktuálně usiluje vedení ČAK?](#)
- [O důstojnosti advokátního stavu](#)
- [O úspěchu restrukturalizace rozhoduje čas](#)
- [Stojí LL.M. za to?](#)
- [Verba docent ...](#)
- [Hodiny tikají každému](#)
- [Justice před soudem](#)